

ΔΙΑΡΚΕΙΑ - ΥΨΟΣ

ΜΑΘΗΜΑ 1^ο

Φθογγόσημα

Είναι γνωστό ότι τους μουσικούς ήχους, όπως και κάθε ήχο, τους αντιλαμβανόμαστε μέσω της ακοής.

Οι ήχοι δεν έχουν όλοι την ίδια διάρκεια, άλλοι έχουν μεγαλύτερη και άλλοι μικρότερη.

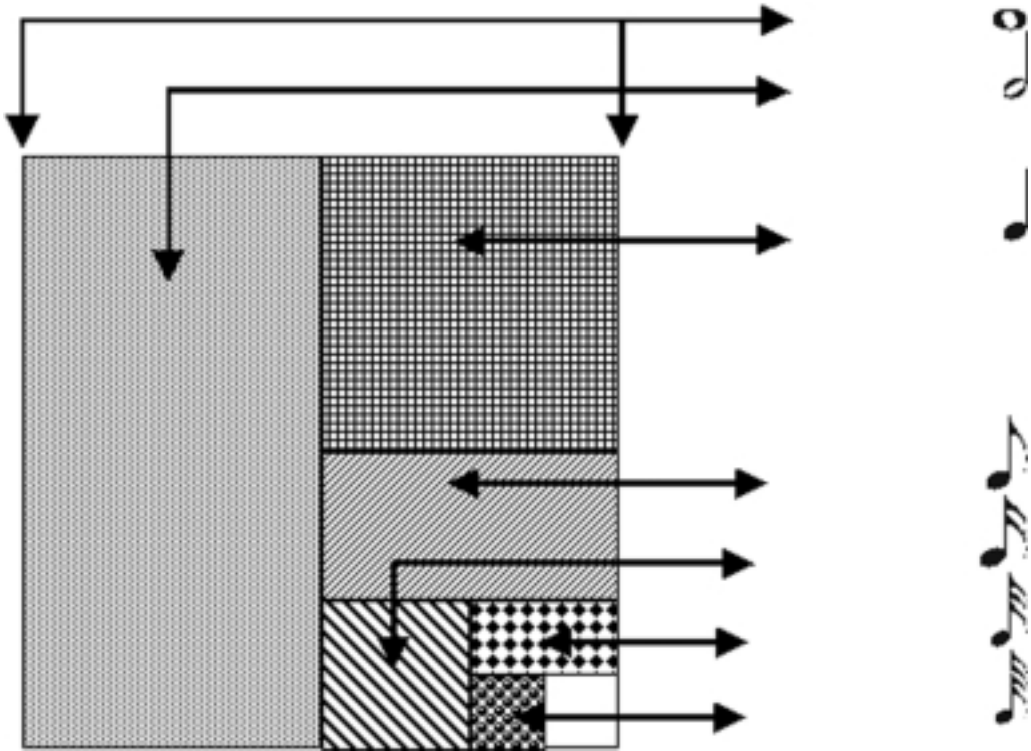
Για να διαβάσουμε τους ήχους χρησιμοποιούμε σύμβολα. Τα σύμβολα αυτά είναι επτά και τα ονομάζουμε φθογγόσημα (Πίνακας 1). Τα φθογγόσημα ορίζουν αναλογικά τη διάρκεια των ήχων, την οποία ονομάζουμε αξία

ΟΝΟΜΑ	ΣΧΗΜΑ	ΑΡΙΘ.ΑΞΙΑ
Ολόκληρο		1
Μισό		1/2
Τέταρτο		1/4
Όγδοο		1/8
Δέκατο έκτο		1/16
Τριακοστό δεύτερο		1/32
Εξηκοστό τέταρτο		1/64

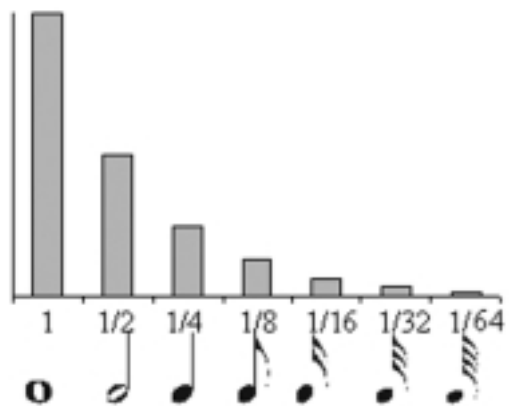
Πίνακας 1: Σύμβολα φθογγοσήμων

Η αξία των φθογγοσήμων και η μεταξύ τους αντιστοίχιση με ευκρίνεια αποδίδονται στα παρακάτω σχήματα 1α και 1β.

Σχηματική παράσταση αξιών

Σχήμα 1α

Σχήμα 1β

Τα φθογγόσημα μπορούμε να τα εκφέρουμε και με τα ρυθμικά τους ονόματα (πίνακας2):

Τα ρυθμικά ονόματα των φθογγοσήμων:	
Του	➔ τα - α - α - α
Του	➔ τα - α
Του	➔ τα
Των	➔ τι τι
Των	➔ τρι τρι

Πίνακας 2

Τα φθογγόσημα γράφονται με την κάθετη γραμμή το στέλεχος κάτω και αριστερά ή πάνω και δεξιά π.χ. (Πίνακας 3)

	ή	
Πίνακας 3		

Οι μία δύο τρεις και τέσσερις πλάγιες γραμμές που έχουν τα φθογγόσημα όγδοο, δέκατο έκτο, τριακοστό δεύτερο και εξηκοστό τέταρτο αντίστοιχα, ονομάζονται αγκύλες (πίνακας 4).

Πίνακας 4

Οι αγκύλες γράφονται πάντα δεξιά του στελέχους. Όταν έχουμε να γράψουμε δύο ή περισσότερα φθογγόσημα με αγκύλες τότε μπορούν αυτές να αντικατασταθούν με ισάριθμες παράλληλες μεταξύ τους γραμμές ενώνοντας τις άκρες των στελεχών (πίνακας 5).

Πίνακας 5

Δραστηριότητες

1. Συμπλήρωσε τη δεύτερη στήλη με τις αξίες της τρίτης στήλης

		μισά
		δέκατα έκτα
		όγδοα
		τέταρτα
		τριακοστά δεύτερα
		δέκατα έκτα
		εξηκοστά τέταρτα
		όγδοα

2. Γράψε τις μουσικές παραστάσεις και με άλλο τρόπο γραφής:

3. Είναι σωστά γραμμένα τα φθογγόσημα;

	ΝΑΙ	ΟΧΙ		ΝΑΙ	ΟΧΙ

4. Οι μαθητές τραγουδούν ή ακούν από το μαγνητόφωνο γνωστό τους τραγούδι. Μετά από παρότρυνση του διδάσκοντα οι μαθητές θα πρέπει:

- α) Να χειροκροτούν τέταρτα, μισά ή όγδοα.
- β) Να χωριστούν σε δύο ομάδες, η μία να χτυπάει παλαμάκια τέταρτα και η άλλη να χτυπάει τα χέρια της στα γόνατα μισά.

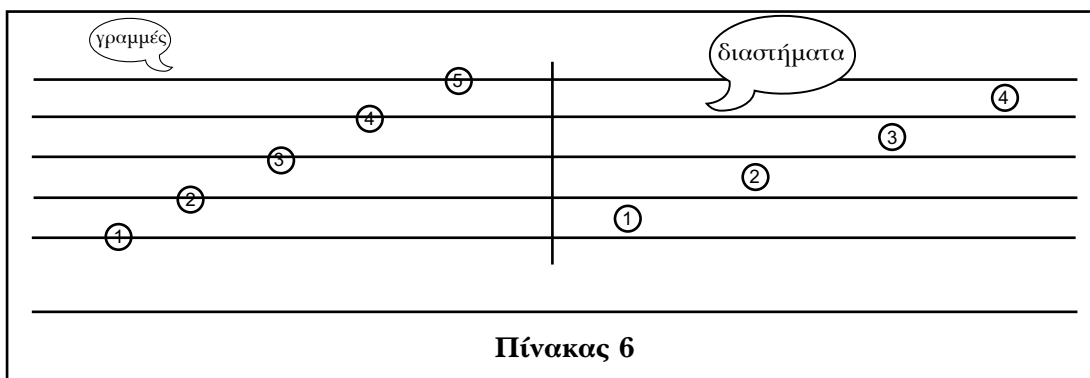
- γ) Να περπατούν όρθιοι τέταρτα και να χτυπούν παλαμάκια μισά.
- δ) Να κάθονται σε ζευγάρια αντικριστά ο ένας απέναντι στον άλλο τόσο κοντά, ώστε τα χέρια του πρώτου να μπορούν να φτάσουν στη μέση του δεύτερου και του δεύτερου στους ώμους του πρώτου. Ο πρώτος παίζει τέταρτα και ο δεύτερος όγδοα.

ΜΑΘΗΜΑ 2^ο

Φθογγοί στο πεντάγραμμο

Τα φθογγόσημα που χρησιμοποιούμε στη μουσική γράφονται μέσα στο πεντάγραμμο πάνω ή κάτω απ' αυτό. Αλλά τι είναι το πεντάγραμμο;

Αν φτιάξουμε πέντε οριζόντιες και παράλληλες γραμμές που απέχουν ίση απόσταση μεταξύ τους, τότε θα έχουμε ένα πεντάγραμμο (Πίνακας 6).

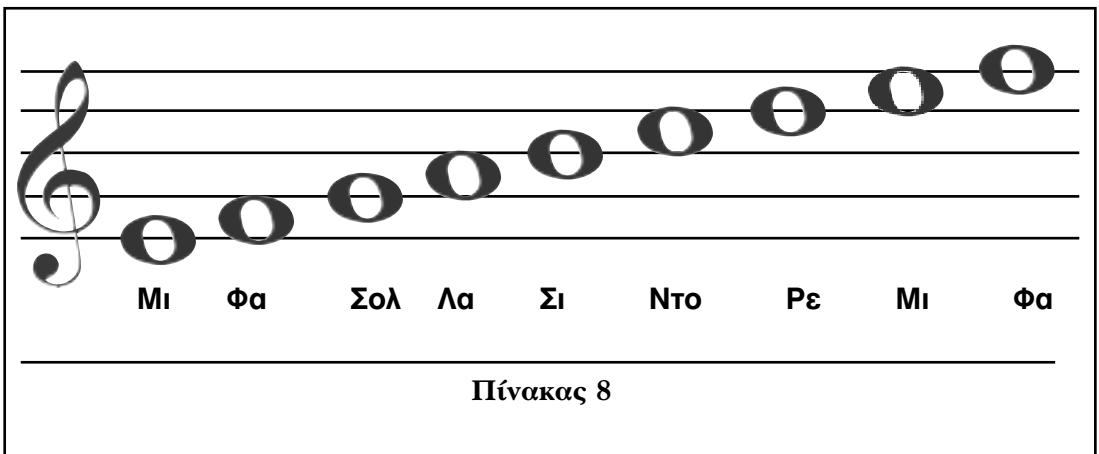
Η αρίθμηση των γραμμών και των διαστημάτων γίνεται από κάτω προς τα πάνω. Μεταξύ τους οι πέντε γραμμές σχηματίζουν τέσσερα κενά. Αυτά τα κενά τα ονομάζουμε διαστήματα (Πίνακας 6).

Οι γραμμές και τα διαστήματα αποκτούν συγκεκριμένο ύψος και όνομα όταν τοποθετηθεί στην αρχή του πενταγράμμου ένα από τα σύμβολα της εικόνας (Πίνακας 7) που τα ονομάζουμε κλειδιά.

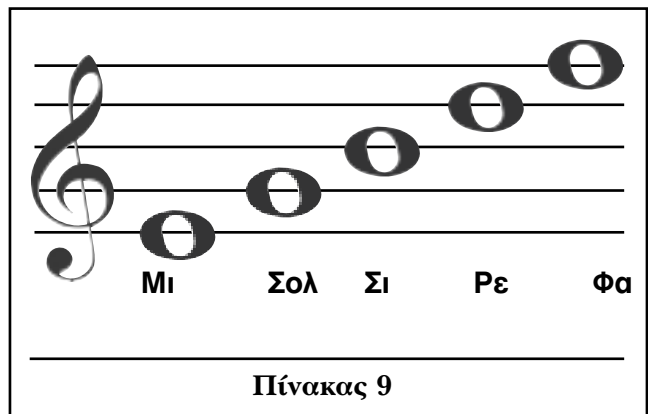
Τα κλειδιά είναι τριών ειδών α) δύο του Σολ στη δεύτερη και πρώτη γραμμή του πενταγράμμου, β) δύο του Φα στη τέταρτη και τρίτη γραμμή του πενταγράμμου και γ) τέσσερα του Ντο στις τέσσερις πρώτες γραμμές του πενταγράμμου. Εμείς όμως θα ασχοληθούμε μόνο με το κλειδί του Σολ στη δεύτερη γραμμή διότι είναι αυτό που χρησιμοποιείται περισσότερο και σ' αυτό βρίσκεται η έκταση της παιδικής φωνής.

Το κλειδί του Σολ δίνει το όνομά του στη δεύτερη γραμμή του πενταγράμμου η οποία και ονομάζεται Σολ (Πίνακας 8). Είναι γνωστό ότι τα ονόματα των φθόγγων της μουσικής είναι Ντο, Ρε, Μι, Φα, Σολ, Λα, Σι. Με αφετηρία το Σολ που είναι στη δεύτερη γραμμή και ακολουθώντας τη σειρά των ονομάτων των φθόγγων μπορούμε να δώσουμε όνομα και στις υπόλοιπες θέσεις του πενταγράμμου (γραμμές και διαστήματα).

Πίνακας 8

Τα ονόματα των φθόγγων που γράφονται στις γραμμές είναι όπως στον πίνακα 9:

Πίνακας 9

Τα ονόματα των φθόγγων που γράφονται στα διαστήματα είναι όπως στον πίνακα 10:

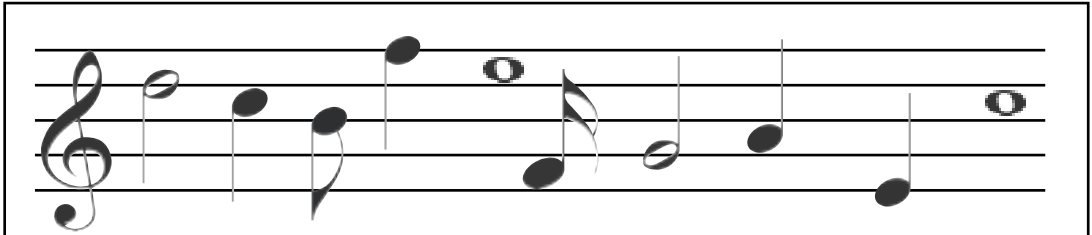
Πίνακας 10

Δραστηριότητες

1. Τοποθέτησε τα φθογγόσημα στο πεντάγραμμο

1. Στην τρίτη γραμμή ένα μισό	
2. Στο πρώτο διάστημα δύο όγδοα	
3. Στο τέταρτο διάστημα ένα ολόκληρο	
4. Στη δεύτερη γραμμή ένα τέταρτο	
5. Στην πέμπτη γραμμή δύο όγδοα	
6. Στην πρώτη γραμμή ένα ολόκληρο	
7. Στην τέταρτη γραμμή δύο δέκατα έκτα	
8. Στο δεύτερο διάστημα ένα μισό	
9. Στο τρίτο διάστημα ένα όγδοο	
10. Στην τρίτη γραμμή ένα δέκατο έκτο	

2. Ποια είναι η αξία και το όνομα καθενός από τα φθογγόσημα:

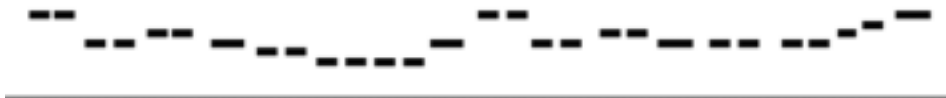
όνομα										
αξία										

3. Ο διδάσκων παίζει σ' ένα όργανο φθόγγους (ήχους). Οι μαθητές κινώντας το χέρι τους πάνω - κάτω μας δείχνουν την οξύτητα των ήχων που ακούν.
4. Ο διδάσκων τοποθετώντας τα χέρια του σ' ένα τυχαίο ύψος ζητά από τους μαθητές να τραγουδήσουν ένα τυχαίο ήχο (το άκουσμα φυσικά θα είναι διαφορετικό από παιδί σε παιδί). Σηκώνοντας τα χέρια του λίγο προς τα επάνω οι μαθητές πρέπει να ανεβάσουν το ύψος της φωνής τους.
5. Ο διδάσκων παίζει μια μελωδία γνωστή ή αυτοσχέδια π.χ.

Οι μαθητές την ακούν με προσοχή. Τοποθετούν και τα δύο τους χέρια στο ύψος του στέρνου. Κρατούν το αριστερό τους χέρι σταθερό γιατί αυτό δείχνει την πρώτη νότα της μελωδίας και κινούν το δεξί τους χέρι πάνω - κάτω ανάλογα με την οξύτητα των ήχων της μελωδίας.

Η ίδια μελωδία θα μπορούσε να δοθεί και με γραφική παράσταση, π.χ.

ΜΑΘΗΜΑ 3^ο

Παύσεις - Μέτρα

Παύσεις

Στη μουσική δεν μετράμε μόνο τη διάρκεια του ήχου (με τα φθογ-γόσημα) αλλά μετράμε και το χρόνο διακοπής - παύσης του ήχου. Τα σύμβολα αυτά τα ονομάζουμε παύσεις και είναι επτά όσα και τα φθογγό-σημα, δηλαδή σε κάθε φθογγόσημο αντιστοιχεί και μία παύση και γράφο-νται μέσα στο πεντάγραμμο (Πίνακας 11). Τα σύμβολα των παύσεων είναι χρονικά ισοδύναμα και αντίστοιχα με τα σχήματα της διάρκειας (φθογγόσημα).

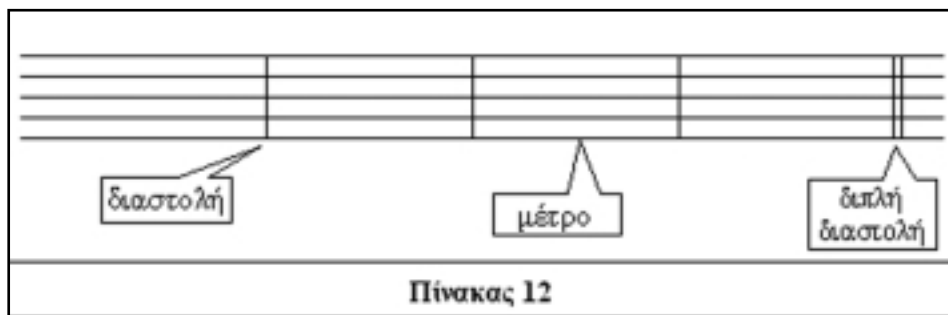
The diagram illustrates the relationship between musical rests and their rhythmic symbols. The top staff shows a treble clef followed by a whole rest, a half rest, a quarter rest, an eighth rest, and a sixteenth rest. Below the staff, seven rhythmic symbols are shown, each corresponding to a rest above: a whole note, a half note, a quarter note, an eighth note, a sixteenth note, a thirty-second note, and a sixty-fourth note. The symbols are arranged in a row, with the whole note symbol on the left and the sixty-fourth note symbol on the right.

Πίνακας 11

Σημείωση: Οι παύσεις του ολόκληρου και του μισού έχουν το ίδιο σχήμα αλλά διαφορετική θέση στο πεντάγραμμο.

Μέτρο

Όταν θέλουμε να γράψουμε ένα μουσικό κομμάτι τοποθετούμε στο πεντάγραμμο φθογγόσημα, παύσεις αλλά και άλλα σύμβολα της μουσικής σημειογραφίας. Για να γίνεται η ανάγνωση πιο εύκολη χωρίζουμε το πεντάγραμμο με κάθετες γραμμές τις οποίες ονομάζουμε διαστολές. Στο τέλος του μουσικού κομματιού βάζουμε διπλή διαστολή. Η απόσταση μεταξύ δύο διαστολών ονομάζεται μέτρο (Πίνακας 12).

Τα μέτρα έχουν περιορισμένη αξία φθογγοσήμων και παύσεων. Το πόση ακριβώς αξία θα περιέχουν μας το ορίζει ένας κλασματικός αριθμός που βρίσκεται στην αρχή του πρώτου πενταγράμμου κάθε μουσικού κομματιού και μετά το κλειδί του Σολ π.χ. $2/4$, $3/4$, $4/4$, $6/8$, $7/8$ κτλ. Πιο συγκεκριμένα ο παρονομαστής του κλάσματος μας φανερώνει ποια είναι η μονάδα μετρήσεως με την οποία θα μετρήσουμε της αξία των μέτρων (και ονομάζεται παλμός). Ο αριθμητής μας φανερώνει το πόσες φορές περιέχεται η μονάδα μετρήσεως (ο παλμός) στο κάθε ένα μέτρο.

Όλα τα μέτρα ενός μουσικού κειμένου πρέπει να έχουν τόση αξία όσο ορίζει ο κλασματικός αριθμός. Εξαίρεση μπορεί να έχουμε μόνο στο πρώτο μέτρο το οποίο μπορεί να το συναντήσουμε και με μικρότερη αξία απ' αυτή που ορίζει ο κλασματικός αριθμός. Η αξία που λείπει από το πρώτο μέτρο βρίσκεται στο τελευταίο μέτρο του μουσικού κομματιού, δηλαδή το πρώτο και το τελευταίο μέτρο αθροιστικά έχουν αξία ίση με αυτή που μας ορίζει ο κλασματικός αριθμός.

Δραστηριότητες

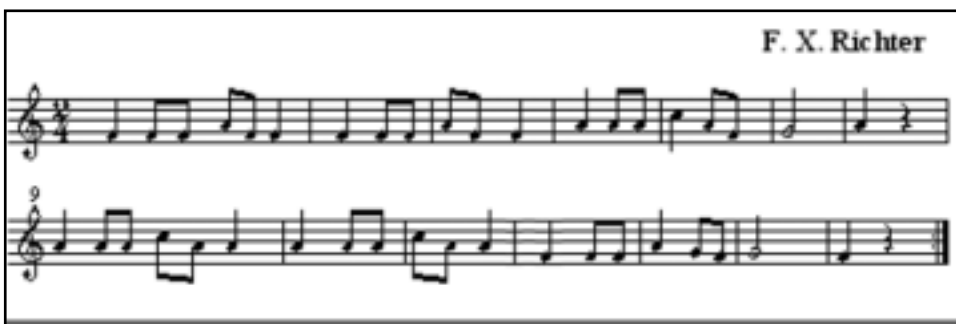
1. Χρησιμοποίησε διάφορους συνδυασμούς με φθογγόσημα και παύσεις για να συμπληρώσεις την αξία των μέτρων

Three empty musical staves are provided for rhythm exercises. Each staff is labeled with a Greek letter and has a treble clef and a 4/4 time signature.

- α) Staff with treble clef and 4/4 time signature.
- β) Staff with treble clef and 4/4 time signature.
- γ) Staff with treble clef and 4/4 time signature.

2. Προσπάθησε με τη βοήθεια του διδάσκοντα να διαβάσεις ή να παίξεις στο όργανο αυτά που έγραψες. Θα βοηθήσει την ανάγνωση αν με τα πόδια σου χτυπάς ισόχρονα τη μονάδα μετρήσεως (τον παλμό) δηλαδή στην περίπτωση μας τέταρτα.
3. Έλεγξε αν τα μέτρα της πιο κάτω μελωδίας είναι σωστά ως προς την αξία τους:

Musical score by F. X. Richter. The score is written for two staves in treble clef, 3/4 time signature. The melody consists of eighth and quarter notes.

F. X. Richter

Τραγούδησε ρυθμικά και μελωδικά χτυπώντας με τα πόδια σου ή με τα χέρια σου (ελαφρά πάνω στο θρανίο) τη μονάδα μετρήσεως (τον παλμό) που είναι το τέταρτο.

4. Συμπλήρωσε την αξία των μέτρων ξεκινώντας με ελλιπές μέτρο.

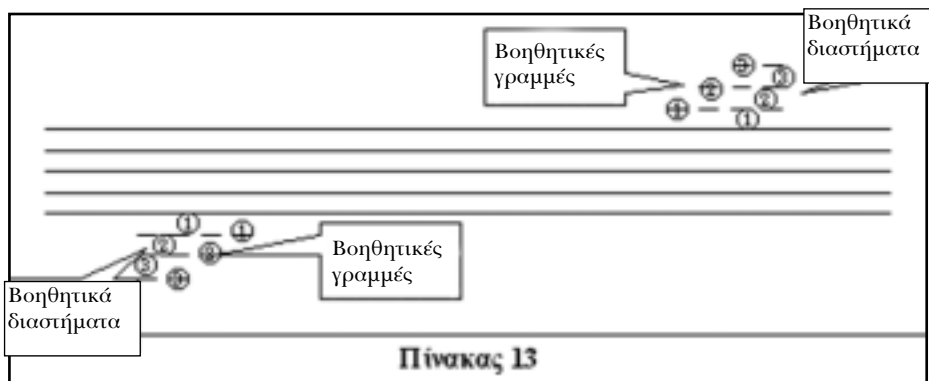
The image shows two empty musical staves. The top staff is in treble clef with a 2/4 time signature. The bottom staff is in treble clef with a 3/4 time signature. Both staves are divided into four measures by vertical bar lines, and each measure is empty, intended for the student to write a rhythmic pattern.

ΜΑΘΗΜΑ 4^ο

Φθόγγοι σε βοηθητικές γραμμές

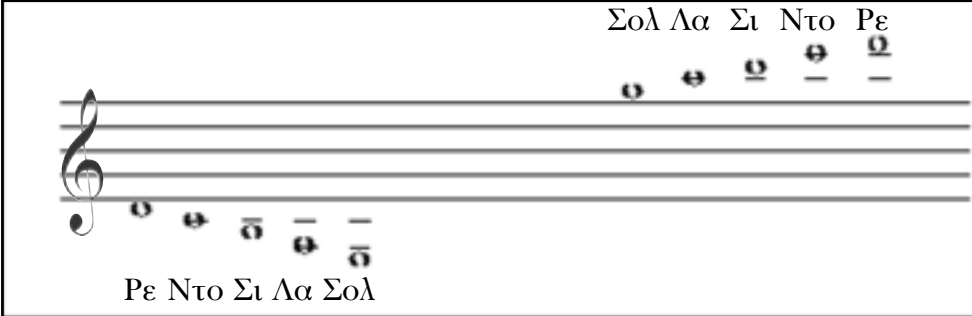
Οι φθόγγοι (οι ήχοι) που χρησιμοποιούμε στη μουσική είναι πολλοί και δεν μπορούν να γραφούν στις εννέα θέσεις (πέντε στις γραμμές και τέσσερις στα διαστήματα) που έχει το πεντάγραμμο.

Για το λόγο αυτό χρησιμοποιούμε διάφορους τρόπους. Ένας από αυτούς είναι να προσθέσουμε κι άλλες γραμμές στις κύριες γραμμές του πενταγράμμου. Τις γραμμές αυτές τις ονομάζουμε βοηθητικές. Μπορούμε να τις προσθέσουμε και πάνω ή κάτω από το πεντάγραμμο και τις γράφουμε προσθέτοντας τμήματα γραμμών π.χ. (Πίνακας 13). Για να καλύψουμε όμως όλη τη μουσική έκταση πρέπει να χρησιμοποιήσουμε μεγάλο αριθμό βοηθητικών γραμμών, πράγμα που θα έκανε τη μουσική ανάγνωση δύσκολη. Για το λόγο αυτό επινοήθηκαν και χρησιμοποιούνται και τα άλλα κλειδιά (πίνακας 7).

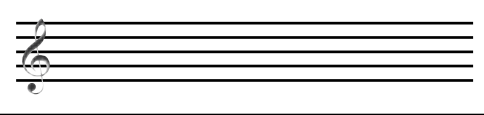
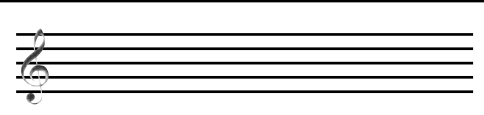
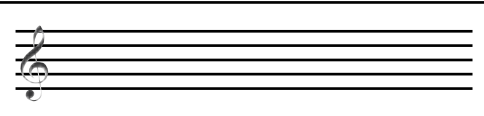
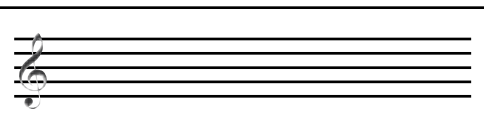
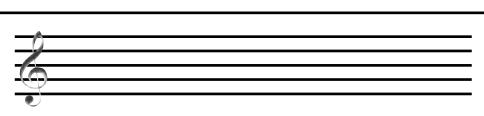
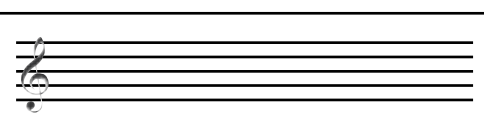
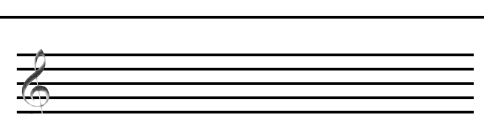
Οι μεταξύ των βοηθητικών γραμμών αποστάσεις ονομάζονται βοηθητικά διαστήματα.

Μεταξύ των φθόγγων που βρίσκονται στις βοηθητικές γραμμές και τα βοηθητικά διαστήματα είναι και οι παρακάτω όπως στον πίνακα 14 οι οποίοι μπορούν να επεκταθούν και προς τα πάνω και προς τα κάτω ανάλογα με τις ανάγκες του μουσικού έργου.

Σολ Λα Σι Ντο Ρε   Ρε Ντο Σι Λα Σολ
Πίνακας 14

Δραστηριότητες:

1. Τοποθέτησε τους φθόγγους σε όλες τις γνωστές θέσεις (στο πεντάγραμμο αλλά και στις βοηθητικές γραμμές)

1 Το Ντο με αξία μισού	
2 Το Σολ με αξία ογδού	
3 Το Ρε με αξία τετάρτου	
4 Το Λα με αξία ογδού	
5 Το Μι με αξία δέκατου έκτου	
6 Το Φα με αξία μισού	
7 Το Σι με αξία ολόκληρου	

2. Γράψε το όνομα του κάθε φθόγγου και την αξία του με το αρχικό του γράμμα:

A musical staff in treble clef with a key signature of one flat (B-flat). The melody consists of the following notes: G4 (quarter), A4 (quarter), Bb4 (quarter), C5 (quarter), Bb4 (quarter), A4 (quarter), G4 (quarter), F4 (quarter), E4 (quarter), D4 (quarter), C4 (half). There are also some rests and accidentals (flats) on the notes.

Όν																			
Αξ																			

3. Τραγουδίσησε ρυθμικά και μελωδικά την ακόλουθη μελωδία εκφέροντας και τα ονόματα των φθόγγων:

A. Bitter

Two staves of musical notation in treble clef with a key signature of one flat (B-flat). The melody consists of the following notes: G4 (quarter), A4 (quarter), Bb4 (quarter), C5 (quarter), Bb4 (quarter), A4 (quarter), G4 (quarter), F4 (quarter), E4 (quarter), D4 (quarter), C4 (half). There are also some rests and accidentals (flats) on the notes.

ΜΑΘΗΜΑ 5^ο

Σύζευξη διάρκειας Παρεστιγμένα φθογγόσημα

Σύζευξη διάρκειας ονομάζουμε μία καμπύλη γραμμή που ενώνει δύο φθογγόσημα μεταξύ τους, προσθέτει την αξία τους. Τα φθογγόσημα για να ενωθούν πρέπει να είναι της ίδιας οξύτητας.

Με συνεχείς συζεύξεις μπορούν να ενωθούν πολλά φθογγόσημα. Τα φθογγόσημα είναι δυνατό να μην βρίσκονται στο ίδιο μέτρο, αλλά και να μην έχουν την ίδια χρονική διάρκεια (Πίνακας 15).

Πίνακας 15

Παρεστιγμένα φθογγόσημα

Παρεστιγμένο ονομάζεται το φθογγόσημα που έχει δεξιά του μία τελεία (στιγμή διάρκειας) π.χ.

Η τελεία προσθέτει στο φθογγόσημα αξία ίση με το μισό της αξίας του φθογγοσήμου π.χ.

1	$\mathbf{o} =$	$\mathbf{p} + \mathbf{p}$
	$\mathbf{o}\cdot =$	$\mathbf{p} + \mathbf{p} + \mathbf{p} = \mathbf{o} + \mathbf{p}$
2	$\mathbf{p} =$	$\mathbf{p} + \mathbf{p}$
	$\mathbf{p}\cdot =$	$\mathbf{p} + \mathbf{p} + \mathbf{p} = \mathbf{p} + \mathbf{p}$
3	$\mathbf{p} =$	$\mathbf{b} + \mathbf{b}$
	$\mathbf{p}\cdot =$	$\mathbf{b} + \mathbf{b} + \mathbf{b} = \mathbf{p} + \mathbf{b}$
4	$\mathbf{b} =$	$\mathbf{b} + \mathbf{b}$
	$\mathbf{b}\cdot =$	$\mathbf{b} + \mathbf{b} + \mathbf{b} = \mathbf{b} + \mathbf{b}$

Εκτός από παρεστιγμένα φθογγόσημα έχουμε και παρεστιγμένες παύσεις π.χ.

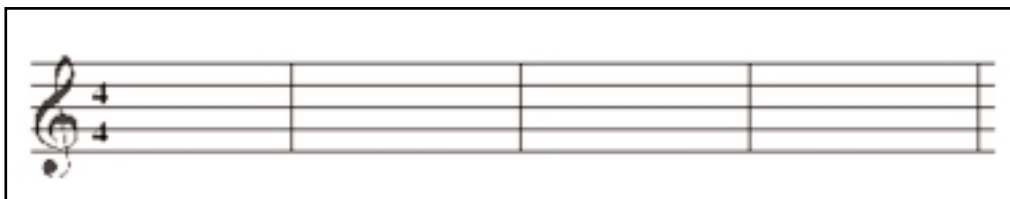
$\mathbf{---}\cdot =$	$\mathbf{---} + \mathbf{---} + \mathbf{---}$	$\mathbf{---} + \mathbf{---}$
$\mathbf{---}\cdot\cdot =$	$\mathbf{\{ } + \mathbf{\{ } + \mathbf{\{ }$	$\mathbf{---} + \mathbf{\{ }$
$\mathbf{\{ }\cdot =$	$\mathbf{g} + \mathbf{g} + \mathbf{g}$	$\mathbf{\{ } + \mathbf{g}$
$\mathbf{g}\cdot =$	$\mathbf{g} + \mathbf{g} + \mathbf{g}$	$\mathbf{g} + \mathbf{g}$

Δραστηριότητες:

1) Συμπλήρωσε τις ισότητες:

=		τέταρτα
=		δέκατα έκτα
=		όγδοα
=		δέκατα έκτα

2) Συμπλήρωσε την αξία των μέτρων τοποθετώντας και παρεστιγμένα φθογγόσημα:

3) Σε ποιους φθόγγους της παρακάτω μελωδίας θα μπορούσε να τοποθετηθεί σύζευξη διάρκειας;

Διάβασε μελωδικά με συζεύξεις και χωρίς συζεύξεις διάρκειας.

- 4) Τραγούδησε την παρακάτω μελωδία. Αντέγραψε στο κενό πεντάγραμμο την ίδια μελωδία αντικαθιστώντας την ένωση των φθόγγων που έχουν συζεύξεις διαρκείας με παρεστιγμένα φθογγόσημα. Διάβασε διαδοχικά τα δύο πεντάγραμματα και κάνε τις παρατηρήσεις σου.

The image shows a musical exercise within a rectangular border. At the top, a single treble clef staff contains a melody of eight notes: G4, A4, B4, C5, B4, A4, G4, and F4. The notes are connected by a slur. Below this is a second treble clef staff, which is empty and divided into four measures by vertical bar lines. The number '4' is written on the first line of the staff in the first and second measures, indicating a 4-measure rest.

ΜΑΘΗΜΑ 6^ο

Σημεία αλλοιώσεως

Η απόσταση που έχουν δύο φθόγγοι ως προς την οξύτητά τους λέγεται διάστημα.

Όλοι οι φθόγγοι δεν έχουν την ίδια απόσταση μεταξύ τους. Η απόσταση μεταξύ των φθόγγων ΝΤΟ - ΡΕ, ΡΕ - ΜΙ, ΦΑ - ΣΟΛ, ΣΟΛ - ΛΑ και ΛΑ - ΣΙ λέγεται τόνος ενώ η απόσταση μεταξύ των φθόγγων ΜΙ - ΦΑ και ΣΙ - ΝΤΟ λέγεται ημιτόνιο και είναι μικρότερη του τόνου. Συγκεκριμένα ένας τόνος έχει δύο ημιτόνια.

Οι φθόγγοι και οι μεταξύ τους αποστάσεις μπορούν να αλλάξουν αν αλλοιωθεί η φυσική τους οξύτητα. Η φυσική οξύτητα των φθόγγων αλλάζει αν τοποθετήσουμε μπροστά από τα φθογγόσημα κάποιο από τα σημεία αλλοίωσης. Τα απλά σημεία αλλοίωσης είναι:

Η δίεση (♯), η ύφεση (♭) και η αναίρεση (♮)

Η δίεση (♯) υψώνει το φθόγγο κατά ένα ημιτόνιο, η ύφεση (♭) χαμηλώνει το φθόγγο κατά ένα ημιτόνιο και η αναίρεση (♮) επαναφέρει ένα αλλοιωμένο φθόγγο στη φυσική του θέση.

Οι αλλοιώσεις τοποθετούνται αριστερά του φθόγγου που αλλοιώνουν, αλλά διαβάζονται κατόπιν.

Σημεία αλλοιώσεως μπορεί να συναντήσουμε σε ένα μουσικό κείμενο τυχαία. Η επίδραση τότε αυτών των τυχαίων σημείων αλλοιώσεως θα ισχύει για ένα μέτρο. Αν όμως συναντήσουμε σημεία αλλοιώσεως στην αρχή του μουσικού κειμένου και συγκεκριμένα μετά το κλειδί, τότε αυτά τα σημεία αλλοιώσεως ισχύουν για όλο το μουσικό κείμενο (πίνακας 16).

Green Leaves

Πίνακας 16

The image shows a musical score for a piece titled "Green Leaves". It consists of three staves of music. The first staff is in treble clef with a key signature of one flat (Bb) and a 6/8 time signature. The second and third staves are also in treble clef with the same key signature and time signature. The music features various accidentals, including flats and naturals, which are used to illustrate the concept of modulation. The score is enclosed in a rectangular box.

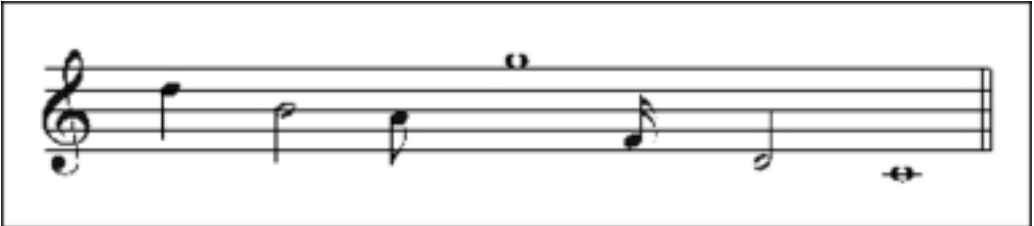
Δραστηριότητες:

1. Παίξε σε ένα όργανο (με τη βοήθεια του διδάσκοντα) τόνους ή ημιτόνια, φυσικά, χωρίς αλλοιώσεις.
2. Να υψώσεις κατά ένα ημιτόνιο τους παρακάτω φθόγγους χρησιμοποιώντας το κατάλληλο σημείο αλλοίωσης

The image shows a single musical staff in treble clef. It contains a sequence of notes: a whole note G4, a quarter note A4, a quarter note B4, a quarter note C5, a quarter note B4, a quarter note A4, and a whole note G4. This sequence is used for an exercise to demonstrate how to raise a note by a semitone using accidentals.

3. Να χαμηλώσεις κατά ένα ημιτόνιο τους παρακάτω φθόγγους χρησιμοποιώντας το κατάλληλο σημείο αλλοίωσης.

4. Για να κατανοήσεις την επίδραση των αλλοιώσεων διάβασε μελωδικά την παρακάτω μελωδία.

Αν τα φθογγόσημα της προηγούμενης μελωδίας που βρίσκονται στη θέση Μι τα χαμηλώσουμε με ύφεση και τραγουδήσουμε, αμέσως θα αντιληφθούμε τη μελωδία να αλλάζει ύφος

